ОМБУДСМАН ЗА ДЈЕЦУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

OMBUDSMAN ZA DJECU
REPUBLIKE SRPSKE

Broj:1779-16-UP/12
Datum: 7.12.2012.godine

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
N/r ministra, gdin Anton Kasipović

Republički pedagoški zavod
n/r direktora, gđa Mira Grbić

Predmet: PREPORUKA - Školska torba je preteška

Poštovani,

Prema stavu Svjetske zdravstvene organizacije zdravlje nije samo odsustvo bolesti i onesposobljenosti, već mnogo više od toga, stanje potpunog fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja.
Zdravstveni i socijalni sektor danas su suočeni sa brojnim pitanjima zaštite zdravlja djece, koji su dobrim dijelom posljedica izostanka adekvatnih preventivnih programa i mjera zdravstvene zaštite djece.

Prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije, težina školske torbe ne bi trebala biti veća od 10% u odnosi na tjelesnu težinu učenika. Uprkos upozorenjima stručnjaka, školske torbe su sve teže. Iz godine u godinu se povećava obim ne samo obaveznog već i dodatnog materijala koji učenici svakodnevno nose u svojim torbama, tako da su prisutne i situacije da osnovci nose i dvostruko veći „teret" od dozvoljenog.
Dakle, ako je dijete teško 30 kilograma, njegova školska torba ne bi smjela preći težinu od 3 kilograma.

Na problem teške školske torbe ukazuju i ljekari koji upozoravaju da rezultati sistematskih pregleda učenika u osnovnim školama najčešće upozoravaju na probleme u vezi sa deformitetom kičme i stopala kod djece koji su, dobrim dijelom, uz nedovoljnu fizičku aktivnost kod djece i nepravilno držanje, prouzrokovani i težinom školske torbe.

Stručnjaci, takođe, upozoravaju da je djetinjstvo ključni period za rast i razvoj djeteta, te da od najranijeg uzrasta djecu treba učiti i pravilnom držanju i izbjegavanju svih onih navika koje mogu loše uticati na njihovo zdravlje.To znači da pored težine školske torbe rizik

Бана Милосављевића 8
78000 Бања Лука, Република Српска, БиХ
Тел: (+387 51) 222 420, 221 990, Факс: (+387 51) 213 332
E-mail: info@djeca.rs.ba, www.djeca.rs.ba

Bana Milosavljevića 8
78000 Banja Luka, Republika Srpska, BiH
Tel: (+387 51) 222 420, 221 990, Fax: (+387 51) 213 332
E-mail: info@djeca.rs.ba, www.djeca.rs.ba

predstavlja i njeno nošenje preko jednog ramena ili u jednoj ruci, ili nepravilno spakovana torba. Pri tome, dodatna su upozorenja da umor kod djece, glavobolja ili bol u leđima mogu biti prouzrokovani i težinom koju dijete svakodnevno nosi u svojoj školskoj torbi. Istraživanje koje je provela Međunarodna asocijacija doktora medicine iz Bijeljine potvrđuje da težina đačke torbe prelazi dozvoljeno opterećenje i na taj način utiče na razvoj deformiteta kičmenog stuba i stopala učenika uzrasta od drugog do devetog razreda. Istraživanje je provedeno na uzorku učenika drugog, četvrtog i osmog razreda osnovne škole - ukupno 141 učenik, a uključilo je ljekarski pregled - mjerenje visine i težine učenika, pregled stopala i kičmenog stuba uz eventualne primjedbe na opšte stanje učenika, te utvrđivanje prosječne težine torbe po učeniku na osnovu mjerenja pet uzastopnih radnih dana u jednoj sedmici. Rezultati su potvrdili da preko 70% učenika II razreda nosi torbu preko dozvoljene težine od 10-15%, a da težina školske torbe kod više od 10% učenika iznosi i 15-20% njihove težine.

Danas su gotovo svi saglasni da težina koju djeca nose svakodnevno i godinama na leđima, nije rezultat potreba ni djece ni obrazovnog sistema, već izostanak osjetljivosti za ovaj problem i posebno posljedica koje ono ima na razvoj djeteta.

Težina školske torbe je problem koji je prepoznat u brojnim zemljama, koje različitim mjerama i konkretnim akcijama, neki su to pitanje i zakonom uredili, preventivno djeluju u zaštiti zdravlja učenika.
I pravo djeteta na zaštitu zdravlja i pravo djeteta na obrazovanje moraju polaziti od najboljeg interesa djeteta koji će omogućiti pravilan rast i razvoj djeteta.

Zaštita zdravlja svakog djeteta istovremeno je i zaštita zdravlja društva u cjelini.

Brojni su načini kojima se može uticati na smanjenje težine školske torbe, između ostalog - kome je potrebna pernica na „tri sprata", da li je velika sveska u funkciji boljeg obrazovanja, zašto je potrebno da je sveska debelih korica, da li su učeniku na svakom času iz jednog predmeta potrebni i udžbenik i radni list i gramatika, mogu li učenici u školi ostaviti radne listove npr. ili atlase, blokove za likovno i sl, pri tome i same velike torbe vrlo često su dodatna opasnost jer djeca nose sve što imaju.

Imajući u vidu da je preteška školska torba prije svega prijetnja zdravlju učenika, ombudsman za djecu, u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim članom 9. Zakona o Ombudsmanu za djecu

Predlaže:

- Republičkom pedagoškom zavodu i
- Ministarstvu prosvjete i kulture

da u okviru svojih nadležnosti, u cilju preventivnog djelovanja u zaštiti zdravlja učenika, preduzmu neophodne mjere i aktivnosti radi smanjenja težine školske torbe i sprečavanja štetnih posljedica koje ugrožavaju pravo djeteta na nesmetan rast i razvoj i da u roku od 15 dana Instituciju obavijeste o mjerama koje će preduzeti.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
mr Nada Grahovac